

Medlemmer ikke i Forveien kunne have, men maage søge at erhverve sig, meget farligt, naar der, — efter at der viser sig at være flere væsentlige Uenigheder imellem Udvalget og Regjeringen, — fremkommer Indvendinger af det Slags, som, at „hele Sagen ikke er moden til endelig Afgjørelse; man seer, at der er en saadan Meningsforskjel om denne Sag, at det ikke er muligt at komme til Klarhed, og at det derfor er det Bedste ikke at foretage Sagen“. Det er altid meget farligt, siger jeg, thi det kan med god Grund forudsættes, at i det Slags Anliggender maage mange af det ærede Things saavel som af det andet Things Medlemmer have ondt ved selv at danne sig en fuldkommen begrundet Mening om Sagens Enkeltheder, og kunne derfor i og for sig være meget tilbøielige til, naar Sagen ikke strax fremtræder klart efter de foreliggende Actstykker, at slutte sig til den Anskuelse, at Manglen paa Klarhed er at søge i Mangel paa Modenhed ved Sagens nærværende Stilling. Andre kunde ogsaa være tilbøielige til ligesom at anvende det Raisonnement, at, „naar det hverken kan lykkes Rigsdagen eller Udvalget at gjøre Sagen klar, saa kan man ikke forlange, at vi skulle selv gjøre os den klar; man kan ikke forlange, at vi skulle stemme i Sagen, og, hvis vi ikke kunne stemme i Sagen, og dersom man stemmer imod, at den nyder videre Fremme, saa er det ikke vor Skyld, men vil i alt Fald være Regjeringens Skyld.“ Dette Slags Betragtninger ligge meget nær, og jeg kan sige, at de i visse Henseender ere eller idetmindste kunne synes meget begrundede; men jeg troer dog ikke, at det er saaledes Tilfældet. Det er virkelig ved mange af dette Slags Sager aldeles umuligt at bringe de enkelte Punkter til nogen bestemt Afgjørelse uden ad Erfaringens Vej. Her foresligger nu adskillige Spørgsmaal, som jeg senere vil gaae nærmere ind paa, om hvilke jeg troer, at det er umuligt i Dieblisset, om man ogsaa sammenkaldte en nok saa stor Samling af de meest sagkyndige Mænd, at komme til et bestemt Resultat; det vil altid vise sig, at der var en heel Deel competente Meninger for den ene Anskuelse af Sagen og mange for den anden, og det er ingenlunde altid sagt, at den Anskuelse af Sagen,

hvorum de fleste Stemmer samlede sig, var den i og for sig rigtige. Naar Sagen foresligger til Døftelse i de lovgivende Kamre, er det en Selsølgelse, at det bliver det Rigtige, hvorum Majoriteten der forener sig; men, naar der er Spørgsmaal om at belyse Sagen iforveien og samle Oplysninger om den, saa er det ingenlunde sagt, at man ogsaa i de lovgivende Kamre, naar man fremkommer med Resultatet, vil sige: det er egentlig det Rigtige, hvorum de fleste Stemmer iforveien have udtalt sig. Det var under de ældre Forhold her i Landet en temmelig hyppig Skjæbne, som store omfattende og vanskelige Sager af det Slags som den nærværende fik, at man nedsatte Commissioner, anstillede udførlige Undersøgelser, og, naar det da viste sig, at der var forskellige Meninger imellem dem, hvem Undersøgelsen var overdraget, eller Sagen iøvrigt stod paa administrative, practiske Vanskeligheder, lod man Sagen ligge (Ja!). Jeg troer ikke, at det i og for sig er nogen heldig Maade, det er mig ikke bekendt, at nogen Sag er bleven bedre ved at ligge, og heller ikke er det mig bekendt, at det, som man iforveien fandt ikke at være modent til Afgjørelse, er blevet mere modent ved at ligge. Man er hyppigt kommet til det samme Resultat, som i denne Sag, at man, efterat man i 1841 havde udnævnt en Commission paa den Maade, som man dengang ansaae for rigtig, og faaet en Betænkning i 1844, som dernæst hylede, i 1850 kom til at nedsatte en ny Commission, sammensat noget anderledes, for en stor Deel om de samme Anliggender. Naar den ældre Forstkommision, som af Rentekammeret blev bevirket nedsat i 1841, afgav sin Betænkning i 1844, og dens Arbejde derefter har henligget saa længe, saa er Grunden vistnok slet ikke den, at det har manglet Rentekammeret enten paa Overbedømming om denne Sags Rigtighed, eller paa Gyne til at gjøre den færdig, eller paa Nidskærhed til at stræbe derefter; men Grunden maa jo antages at have været den, at Rentekammeret fandt, at Sagen ikke var moden til Afgjørelse, saaledes som den da forelå. Nu henstiller jeg til det ærede Udvalg selv, som har havt denne Commissions Betænkning, og tillige er noie bekendt med, hvorledes For-